

Boekverslag Scholieren.com

Cider voor arme mensen door Hella S. Haasse

anoniem

Boekbeschrijving

Titel: Cider voor arme mensen

Ondertitel: --

Auteur: Hella S. Haasse

Druk: Elfde druk, 1993

Uitgeverij: Querido

Reeks: Salamander

Aantal blz.: 136

Hoofdpersonen:

Marta Wijk: ze is een vrouw van dertig die een geheime relatie heeft met de andere hoofdpersoon Reinier. De verloofde van Marta, Paul, weet niets van deze relatie. Marta is een wispelturig type, dat niet goed weet wat ze wil, ze is dan ook niet erg besluitvast. Ze laat niet over zich lopen en kan zich goed verdedigen, dit blijkt uit het feit dat ze soms fel tegen Reinier in gaat als ze ruzie hebben. Ze is ook een beetje naïef in sommige opzichten, zo kijkt ze niet objectief tegen mensen aan en creëert zo droombeelden van hen die ze liefheeft.

Win

een weekend Breda
met 3 vrienden en...

ontdek de leukste
studentenstad
van het zuiden!

KLIK HIER →

OPEN DAG 7 november a.s.

Aangeboden door:

een weekend Breda met 3 vrienden en...
Ontdek de leukste stad van het zuiden!
Aangeboden door:
NHTV Internationaal hoger onderwijs Breda
OPEN DAG 7 november a.s.

scholieren
.com

Reinier Moorslag: hij is een getrouwde man met een kind, iets ouder dan Marta. Zijn vrouw Sofie weet dat Marta en hij een relatie hebben en in Frankrijk zitten. Reinier heeft behoefte aan iemand die op gelijke hoogte met hem staat omdat hij constant het gevoel heeft dat hij gedomineerd wordt door zijn vrouw. Hij is ook afhankelijk, hij wil dat iemand hem begrijpt, en dat gevoel heeft hij vroeger bij Marta gehad.

Bijpersonen:

Paul: verloofde van Marta, hij mag dan wel niet zelf in het verhaal spelen, maar Marta denkt veel over hem na en hij heeft invloed op het doen van Marta, daarom is hij een bijfiguur. Hij weet niets van de relatie tussen Marta en Reinier. Paul is een evenwichtig type, hij heeft alles onder controle en reageert overal heel rustig op. Hij kent geen troebel en chaos. De wereld is volgens hem heel eenvoudig. Hij is een stuk ouder dan Marta.

Dit is geen objectieve beschrijving van Paul, omdat Paul in het verhaal zelf niet aan het woord komt. Alles wat je over Paul weet, weet je via Marta en deze informatie is uiteraard flink gekleurd.

Sofie: zij is de vrouw van Reinier, ze weet dat Marta en hij een relatie hebben en accepteert dat. Want ze weet blijkbaar dat Reinier Marta nodig heeft, ze staat het toe om hun huwelijk in stand te houden, mede voor de kinderen. Hieruit blijkt dat ook Sofie van evenwicht houdt, onverwachte situaties worden direct in kaart gebracht en ze op reageert dan altijd heel gecontroleerd. Sofie is heel rationeel, ze houdt ook de dingen zo simpel mogelijk. Ze is ook bazig, want zij coördineert het huishouden en iedereen moet zich aan haar aanpassen. Daar zorgt ze wel voor met haar uitstraling.

Ook dit is geen objectieve beschrijving, je krijgt alleen een beeld van Sofie via Reinier.

Mevrouw Mareschal: ze is de vrouw die Marta opvangt als de auto stuk is. Ze komt geregeld in het boek voor en daarom is ze een bijfiguur. Je weet maar weinig over haar. Ze heeft wel de touwtjes in handen in haar gezin. Dit blijkt uit het feit dat ze de andere gezinsleden commandeert. Ze zegt bijvoorbeeld dat de anderen Marta iets te drinken moeten inschenken.

De zoon van de familie Mareschal: hij heeft de moord op de politieagent in Roubaix

gepleegd. Een moord is geen onbelangrijk gegeven en daarom is hij een bijfiguur. Hij komt in het verhaal niet veel voor, alleen in de laatste scène speelt hij een rol. Dat is ook het enige moment waarop hij praat. Ik krijg de indruk dat het geen rasechte misdadiger is en dat hij de politieagent min of meer per ongeluk heeft gedood. Hij komt namelijk zeer timide over en ook de dorpsbewoners zijn erg geschokt van het feit dat hij die moord heeft gepleegd, want er wordt veel over gepraat. Hieruit leid ik af dat hij niet eerder zoiets heeft gedaan.

Thema

De algemene tendens van het boek is zoeken. Marta en Reinier zoeken iets in elkaar, wat ze missen in hun reguliere relatie. Ze hebben iets gevonden in elkaar, maar niet dat wat ze zochten. Het thema dat daar uit volgt is relatieproblemen. Marta en Reinier hebben niet alleen in hun relatie problemen (wat deze problemen precies zijn, weten ze zelf niet goed), maar ook in hun reguliere relatie hebben ze problemen. Rieniers vrouw Sofie domineert Reinier te veel en Marta vindt haar verloofde Paul te saai.

Motieven

Liefde: de liefde die er tussen Marta en Reinier was (is) wordt uiteraard uitvoerig besproken. Deze is namelijk langzaam aan het verminderen/verdwijnen. Ook bestaat er uiteraard liefde tussen Marta en Paul en tussen Reinier en Sofie en ook in deze relaties verloopt niet alles vlekkeloos, maar er is wel nog een duidelijke liefde die deze mensen bindt. Die liefde is er bij Marta en Reinier niet meer, ze gaan aan het einde van het verhaal dan ook waarschijnlijk uit elkaar.

Dagelijks leven: Marta weet niet zo goed wat ze met het leven aan moet, daar denkt ze dan ook geregeld over na. Ze kan namelijk ook niet goed beslissingen nemen. Bijvoorbeeld of ze Paul nu van hun relatie moet vertellen, of dat ze een einde moet maken aan de relatie met Reinier. Ze weet niet wat voor baan ze wil (haar vorige werkgever heeft haar ontslagen) enz. Uiteindelijk besluit ze toch een punt achter haar relatie met Reinier te zetten en ze bekijkt het leven dan iets helderder.

Reinier is niet zo zeer met z'n levensdoel bezig, maar hij is niet zo wispelturig als Marta. Hij weet dat hij bij Sofie wil blijven en dat Marta alleen een vriendin is.

Idealisme: Marta en Reinier streven allebei naar iets, ze hebben idealen. Reinier zoekt naar de ideale verhouding tussen de twee relaties die hij heeft. Marta daarentegen streeft naar een idealisme in haar werk. Ze is werkte bij het

Studiecentrum met volle overgave, maar omdat ze volgens de leiding de verkeerde mensen binnenhaalde is ze ontslagen en het Centrum is opgeheven. Na haar ontslag weet ze niet goed wat te doen en wordt daar niet zelfverzekerder van.

Andere motieven:

- de moord op de politie man
- de dorpsverbondenheid

Perspectief

Het verhaal wordt verteld in het personale perspectief. Soms wordt er verteld en gedacht uit de ogen van Marta, soms vanuit het gezichtspunt van Reinier. De schrijfster wisselt dus van perspectief.

Tijd

De tijd waarin het verhaal zich afspeelt, dus de vertelde tijd is ongeveer een dag, dus 24 uur. Men krijgt de eerste dag 's middags autopech en de volgende dag 's middags kunnen ze weer verder rijden en eindigt het verhaal.

Het verhaal zelf is in chronologische volgorde geschreven, alle gebeurtenissen staan in goede volgorde. Maar de hoofdpersonen denken veel aan vroeger, dit zijn flashbacks. De schrijver onderbreekt op zo'n moment de chronologie.

Het boek begint midden in het verhaal, je weet in het begin van het boek nog niets over de achtergrond van de hoofdpersonen, dit wordt je later pas uitgelegd. Dit begin wordt in medias res genoemd.

Het boek heeft een open einde, zie onderdeel einde.

Ruimte

De topografische plaats

Het verhaal speelt zich af in Noord-Frankrijk, in en rond het kleine dorpje Chatigny sur l'Esne. Haasse heeft direct in de buurt van dit dorp gewoond. Soms speelt het verhaal zich af binnen in het huis van de familie Mareschal, soms buiten in de velden. Een stukje van het verhaal speelt zich af in en rond een kasteel in de buurt van het dorpje.

De klimatologische omstandigheden

In het begin van het verhaal waait en onweert het. Dat is de reden dat Marta en Reinier zo snel weg willen uit de velden met hun kapotte auto. In de rest van het

verhaal speelt het weer niet meer zo een grote rol.

Het verhaal speelt zich waarschijnlijk af in de zomer. Dit is af te leiden uit het feit dat het eerst onweert en daarna de zon schijnt en men kan het ook zien aan de jurk van Marta, dat is namelijk zomerkleding.

Einde

Het verhaal heeft een open einde. Je weet aan het einde van het verhaal niet wat er verder gaat gebeuren. Ze zijn weliswaar even voor het einde tot de conclusie gekomen dat hun relatie weinig toekomst meer heeft, maar toch gaan ze samen naar Parijs. Bovendien heeft Reinier in de laatste scène het idee dat het toch nog goed kan komen tussen hen, maar Marta denkt daar anders over. Je weet dus niet hoe hun relatieproblemen eindigen en dus heeft het boek een open einde.

Titelverklaring

Cider voor arme mensen

In het dorp waar het verhaal zich afspeelt, wordt door de bewoners zelf cider gemaakt. Dit is geen echte cider, maar namaak. De appels die nodig zijn voor de echte cider worden verkocht, dan verdienen ze er blijkbaar meer aan. De cider die de mensen dus maken en drinken is namaak-cider, cider voor arme mensen die geen appels voor hun cider kunnen gebruiken. Marta en Reinier krijgen gedurende de dagen dat ze in het dorpje zijn veel van deze cider te drinken. Vandaar dat ze er, gezien alle gebeurtenissen, bijzondere en niet altijd even leuke herinneringen aan hebben. Dit blijkt ook al uit het feit dat ze op de terugweg het laatste restje cider uit het raam gooien.

Keuzeverantwoording

Omdat Hella S. Haasse een bekende schrijfster is leek het me leuk eens een boek van haar te lezen. Van sommige titels van haar zoals 'Oeroeg' had ik wel eens gehoord, maar 'Cider voor arme mensen' kende ik totaal niet. Daarom besloot ik, uit nieuwsgierig, dit boek te lezen. Ik wilde er meer van weten.

Verwachting

Toen ik besloten had dit boek te lezen en de achterflap al gelezen had verwachtte ik toch wel enige spanning in het boek. De relatieproblemen van Marta en Reinier waren toch wel zeer serieus zoals ik begreep en dus verwachtte ik een diepgaande psychologische roman met een zekere spanning. Deze verwachting kwam zoals ook wel te lezen valt in de beoordeling helaas niet uit. Ook speelde de oorlog in het

verhaal een redelijk grote rol, Marta is er namelijk vrij veel mee bezig. Dit had ik niet verwacht toen ik aan het boek begon.

Beoordeling

Ik vond het boek niet erg spannend, dit had ik zoals boven al te lezen valt niet verwacht. De relatieproblemen van Marta en Reinier worden op een zeer nuchtere, bijna saaie manier beschreven. Er is wel een zekere spanning tussen de hoofdpersonen, maar zoals ik al zei had deze op een meer boeiende wijze beschreven kunnen worden.

Ook de oorlog speelde een grote rol in het boek. De problemen die Marta op haar werk heeft zijn daar min of meer het gevolg van en ook denkt zij in de flashbacks die ze heeft veel aan de oorlog terug. Ik denk dat dit komt doordat het boek niet zo lang na de oorlog geschreven is en dit onderwerp toen uiteraard nog zeer actueel was.

Het boek is niet moeilijk geschreven. De zinnen zijn logisch en makkelijk opgebouwd en er worden weinig moeilijke woorden gebruikt. Ook de flashbacks maken het geheel niet onoverzichtelijker.

De inhoud van het verhaal was eveneens goed te volgen, de gebeurtenissen volgden elkaar logisch op, alleen het einde vond ik niet zo duidelijk. Ze gaan weliswaar naar Parijs maar hoe het daar verder gaat is niet bekend.

Cider voor arme mensen (samenvatting)

Marta en Reinier, die een buitenechtelijke relatie met elkaar hebben, zijn vanuit Nederland met een gehuurde auto op weg naar Parijs. De nacht hebben ze door gebracht in Antwerpen en nu zijn ze in Frankrijk, even achter Roubaix, midden op het platte land. Plotseling komt de auto met een schok tot stilstand: hij is kapot.

Omdat er in de verre omgeving geen garage is, wordt hun auto gemaakt in een dorpje in de buurt. De reparatie aan de auto is niet gemakkelijk, daarom duurt dit een tijdje. Marta en Reinier zijn gedwongen in het dorpje te blijven.

Als Marta bij mevrouw Mareschal, waar ze verblijft zolang de auto in de maak is, de krant leest, stuit ze op een opvallend krantenartikel. Er staat dat een politieagent uit Roubaix gedood is bij een opstand, de dader is voortvluchtig. Marta denkt aan Roubaix waar ze vanmorgen doorheen reden toen ze uit Antwerpen vertrokken waren. Ze had daar een fijne nacht met Reinier gehad, maar nu was daarvan niets meer te merken; ze hadden sinds hun 'vereniging' constant

onenigheid. Na elkaar namelijk een jaar niet gezien te hebben heeft Reinier onlangs hun relatie namelijk weer opgepakt en Marta begint eraan te twifelen of hij dat wel had moeten doen.

Reinier besluit mee te helpen met de reparatie van de auto en ondertussen probeert Marta een brief aan haar verloofde te schrijven, hij heet Paul en weet niets van de relatie tussen Marta en Reinier. Marta weet zeker dat wanneer zij hem over Reinier vertelt, ze Paul kwijt is. Ze besluit uiteindelijk dat het beter is geen brief te schrijven, omdat ze gewoon niet weet voor wie ze moet kiezen en of ze zelfs wel een van beiden wil.

Als Marta die middag gaat wandelen verneemt ze bij toeval dat de zoon van Mareschal de politieagent in Roubaix heeft vermoord. Ze is geschokt maar ze besluit Reinier niets te zeggen omdat die haar toch niet zou geloven. Als ze terug komt verneemt ze dat de auto niet meer voor het donker gemaakt kan worden ze gedwongen zijn in het dorpje te overnachten. Als Marta en Reinier 's nachts nog even wakker worden, wordt er nog steeds druk gepraat in het huis van de familie Mareschal. Marta heeft een sterk vermoeden waar ze het binnen over hebben, maar ze vertelt nog niets aan Reinier.

De volgende ochtend besluit Marta om er even tussen uit te gaan. Ze komt uit bij een kasteel en ze voelt een sterke drang daar naar binnen te gaan. Ze komt in een kamer met allemaal kristallen, glazen en spiegelende voorwerpen. Na een tijdje beseft Marta dat de zaal een karikatuur is van haar eigen droombeeld over het leven. Ze bevindt zich in een graftombe vol met bokalen en reukvazen voor doden. Plotseling voelt Marta iets om haar heen, ze kan niet goed zien wat het is, gezichten, een sjamberloek en nog een aantal stekelige objecten. Dit alles stort geluidloos, zonder substantie dwars door de vloer. Marta is zo bang dat ze naar buiten springt en heel hard wegholt. Als ze weer op adem gekomen is kan ze zich niet goed te herinneren wat is gebeurd, waarschijnlijk heeft zich alles in haar gedachten afgespeeld.

Marta ziet na deze gebeurtenis haar leven vreemd genoeg een stuk helderder: haar relatie met Paul en Reinier, haar werk. Ze voelt zich een beetje herboren. Maar ze heeft nog veel vragen. Ziet ze op dat moment in dat Reinier uiteindelijk toch niet voor haar zou kiezen, maar voor zijn vrouw. En dat ook Paul niet echt bij haar past. Ze voelt zich vreselijk machteloos en beseft niet wat met haar aan het gebeuren is.

Als Marta en Reinier die middag weer ruzie maken komen ze allebei de conclusie dat hun relatie weinig toekomst meer heeft. Ze besluiten zo snel mogelijk naar huis te rijden, omdat ze zo juist te horen hebben gekregen dat de auto gemaakt is.

Reinier hoeft maar heel weinig voor de reparatie te betalen, maar meneer Mareschal wil graag dat ze zijn zoon mee naar Parijs nemen. Reinier legt meneer uit dat ze niet meer naar Parijs gaan. Maar als Marta het angstige gezicht van mevrouw Mareschal ziet, zegt ze tegen Reinier dat ze toch naar Parijs wil. Reinier reageert verbaasd maar geeft uiteindelijk toch toe, hij weet immers nog niet dat de zoon de moord op de politieman in Roubaix heeft gepleegd.

Als ze onderweg zijn legt Marta Reinier het probleem van de moord uit. Reinier is woest dat hij alleen voor die jongen naar Parijs moet rijden. Hij stopt de auto en ze stappen uit. Een eindje van de auto vandaan probeert Marta Reinier er van te overtuigen toch naar Parijs te vertrekken. Reinier laat zich niet overhalen en als ze als ze weer naar de auto teruglopen is de zoon van de familie Mareschal verdwenen. Marta is ontzet, maar Reinier wil toch doorrijden naar Parijs. Marta wil dit niet, maar ze beseft dat alles beter is dan hier op het platteland te blijven. Symbolisch gooit Marta daarom het laatste restje cider dat ze van mevrouw Mareschal heeft gekregen uit het raam, ze willen namelijk allebei het dorpje zo snel mogelijk vergeten.